

Куц Л. Л.

Тернопільська академія народного господарства

РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ

Інвестиційний процес може здійснюватися з використанням різних джерел: власних, позичених, залучених. Більшість науковців дотримується саме такого поділу. При формуванні інвестиційного процесу й ефективному управлінні ним підприємству потрібно оптимізувати структуру джерел формування інвестиційних ресурсів.

Дослідження інвестиційних процесів у групі підприємств різних підгалузей харчової промисловості Тернопільської області показало, що інвестиційні ресурси спрямовують в основному у реальні об'єкти, питома вага інвестицій в які у середньому за 1999 – 2002 рр. становила 98,9%. Виявлено позитивну тенденцію зміни структури інвестицій у матеріальні активи в бік зростання частки інвестицій в основний капітал від 49,8 у 1999 р. до 81,4% у 2002 р., що свідчить про відродження і розвиток харчових підприємств. Слід зазначити, що розподіл інвестиційних ресурсів на той чи інший напрямок відтворення основних фондів залежить від багатьох факторів як мікрорівня, так і макрорівня. На рішення підприємства впливають, перш за все, такі фактори: наявність вільних фінансових ресурсів, технічні характеристики активної частини основних фондів, вибрана довготермінова програма стратегічного розвитку підприємства, структура ринків збуту продукції і т. ін.

Ми дослідили, що за період з 1999 по 2002 рр. певних змін зазнала структура фінансування інвестиційного процесу підприємств харчової промисловості (див. табл. 1). Власні кошти підприємств продовжують відігравати основну роль в інвестуванні, їх питома вага серед усіх джерел фінансування в середньому за 4 роки становила 76,9 %. Фінансування

відтворювальних процесів з боку держави практично нема. За рахунок кредитів банків та інших позичок було профінансовано лише 2,2 % інвестицій, що свідчить про високу вартість позичкового капіталу.

Таблиця 1. Структура інвестицій в основний капітал за джерелами фінансування для групи досліджуваних підприємств

	1999 р.	2000 р.	2001 р.	2002 р.	У середньому за 4 роки
Всього інвестицій в основний капітал	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
У т. ч. за:					
кошти держбюджету	—	—	1,2	—	0,5
кошти місцевих бюджетів	—	—	—	—	—
власні кошти підприємств	93,9	89,7	69,6	74,5	76,9
кредити банків та інші позики	—	3,1	2,7	1,3	2,2
кошти іноземних інвесторів	6,1	7,2	17,8	19,6	15,4
інші джерела фінансування	—	—	8,7	4,6	5,0

Проблема створення в нашій державі сприятливих організаційно-економічних умов для розширення меж довготермінового кредитування і підвищення його ефективності залишається однією з найбільш актуальних проблем економічної теорії і господарської практики.

Очевидно, що в сучасних умовах особливого значення набувають власні джерела фінансування інвестицій, основними з яких є нерозподілений прибуток і амортизаційні відрахування. Передусім необхідно послабити податковий тиск, що дасть змогу підприємствам заробити власні ресурси для розвитку.

Проведені дослідження дають можливість стверджувати, що на сучасному етапі розвитку підприємств харчової промисловості в інвестиційному процесі поряд зі значним впливом мікроекономічних факторів все ж домінують макроекономічні. Сучасний стан інвестиційного процесу на підприємствах харчової промисловості значною мірою зумовлений податковою та фінансово-кредитною політикою уряду, загальним станом економіки, політичною ситуацією в країні, рівнем інфляції та іншими чинниками. Вдосконалення податкового законодавства, збереження позитивних тенденцій у фінансово-кредитній політиці (на сучасному етапі досягнуто певних успіхів у стабілізації гривні, зниженні рівня інфляції та відповідному зменшенні відсоткових ставок), стабілізація умов діяльності підприємств можуть зробити першорядними мікроекономічні фактори.